یان هەرسێکی کەراماتە ؟!
یان ئەمەشیان کڵاوتی بە ناو پیاوچاکانە !!!

ئامادەکردنی
مامۆستا عدنان بارام
چاپی یەکەم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پێشەکی :

إِنَّ الحَمْدَ للهِ نَحْمَدُهُ ، وَنَسْتَعِيْنُهُ ، وَنَسْتَغْفِرُهُ ، وَنَعُوْذُ بِاللهِ مِن شُرُوْرِ أَنْفُسِنَا ، وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا ، مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلا مُضِلَّ لَهُ ، وَمَنْ يُضْلِلْ فَلا هَادِيَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلاّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيْكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ .

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴾ [١] .

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُواْ رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُواْ اللّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالأَرْحَامَ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴾ [٢] .

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَن يُطِعْ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴾ [٣] .

أَمَّا بَعْدُ : فَإِنَّ أَصْدَقَ الحَدِيْثِ كِتَابُ اللهِ وَخَيرَ الهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ ﷺ وَشَرَّ الأُمُوْرِ مُحْدَثَاتُهَا وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلالَةٌ وَكُلَّ ضَلالَةٍ فِي النَّارِ .

---

[١] (سورة آل عمران : ١٠٢) .

[٢] (سورة النساء : ١) .

[٣] (سورة الأحزاب : ٧٠ . ٧١) .

گەڕانەوە بۆ لای پێشەوایان و ناوداران و زانایانی پایەبەرزی ئیسلام ، وەك : پێشەوا شافعی و أحمدی کوڕی حەمبەل ، مالك ، أبو حەنیفە و ابن تیمیە و جگە لەمانیش . بە ڕەحمەت بن . پێویستە لە سەر هەموو موسڵمانێك بۆ ناسینی باش و خراپی خود و کرداری ئەو کۆمەڵ و گرووپانەی کە بە درێژایی مێژوو سەریان هەڵداوە و لافی ئەوەیان لێداوە کە تەنها هەر ئەوانن هەڵگرانی ئیسلامی ڕاستەقینە !!! و کردەوەکانیان لە سەر قورئانی پیرۆز و سوننەتی پێغەمبەری خوان ﷺ !!! بۆ ئەوەی ئەو پێشەوایانە ببن بەچرا دید و بیناییان ڕووناك بکەنەوە بە ووتە بە نرخ و پڕ لە زانستەکانیان ، ئەو کارەش پیادەکردن و گوێڕایەڵی کردنە بۆ ووتە و فرمانی خوای پەروەردگار کە فەرموویەتی : ﴿ فَاسْأَلُواْ أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ ﴾ [٤] ، واتە : ئەگەر شتێکتان نەزانی ئەوا پرسیار لە زانان بکەن .

ئەم نووسراوەش ئاسانکاریەکە بۆ موسەڵمانان لەوەی کە بە دوای ووتەی زانایان ، و پێشەوایاندا بگەڕێن سەبارەت بە کرداری کۆمەڵ و گرووپێك کە بە ناوی ئیسلامەوە موسڵمانان بانگەشە دەکەن بۆ کردار و گوفتارێلێك کە هەر هەمووی شیرك و بڕیاردانی هاوەڵە بۆ خوای پەروەردگار ، وە بانگەشەیە بۆ سەربڕین بۆ جگە لە خوای پەروەردگار ، و زیاد ڕەوی کردن لە ئەولیاو پیاوچاکان و گەیاندنیان بە پلەی خوای پەروەردگار لە بەهانا هاتن و شیفادان ، و پێ بەخشین ، و پاراستن ، و ڕۆزی دان و زیادکردنی ... هتد ، لە گەڵ سوێند خواردن بە جگە لە خوای پەروەردگار ، و بلاوکردنەوەی سەدەها بگرە هەزارەها بیدعە و تازەگەری بە ناو سوننەتەوە !!! بێ ئەوەی موسوڵمانانی خوا ویست بە ئاگا بن لە کەین و بەینی ئەو کەسانە کە لە ڕواڵەتدا خاوەن مێزەرەی سپی و عەمامە ، و ریش و سیواك و تەهلیلە و صەڵاواتن !! وە ئەگەر بیانگوشیت هەزارەها شیرك و هاوەڵ بڕیاردان و بیدعەیان لێ دەکەوێتە خوارەوە !!!

ئەو کۆمەڵەش کۆمەڵی (**سۆفی گەران**) و (**تەسەوف**) ە کە خۆیان بە خاوەن تەریقە وکۆڕی زیکر و مەجلسی ئینشاد کەرامات دەزانن !! سەدەها کرداری سیخ لێدان و ئاگر و بەرد و دار خواردن بە ناوی کەراماتەوە ئەنجام دەدەن !! و لەم دوایانەشدا جارێکی تر خەریکە سەر هەڵدەدەنەوە ، دوای ئەوەی کە سەردەمێکە بە هۆی بڵاوبوونەوەی سوننەت و چاوڕۆشن کردنی موسڵمانان سەرکوت کرا و بێ دەنگ بوون .

جا بابزانین ووتەی پێشەوایان و ناودارانی ئیسلام سەبارەت بەم کومەڵە و کۆڕی ئینشاد و زیکریان چیە ؟ و ئایا ئەو کارانەی کە ئەنجامی دەدەن بە ناوی کەراماتەوە !!! تا چ ڕادەیەك ڕاستیان هەیە و تا چ ڕادەیەك کڵاوتە بەناو ئاین و زاراوە شەرعیەکانەوە دەکرێن ؟!! بۆ ئەوەی

[٤] (سورة النحل : ٤٣) .

لەوە زیاتر موسڵمانان لە خشتە نەبەن ، و لە ڕێگەی ڕاست دووریان نەخەنەوە ... داواکارم لە خوای پەروەردگار ئەم نووسراوەم لێ وەرگرێت ، و تەرازووی چاکەکاریەکانمی پێ قورس بکاتەوە ، و بە تێکۆشانی بزانێت لە پێناوی ئایینە پیرۆزەکەی .

دەستپێك و ڕێخۆشکاری :

بێ گومان زۆرینەی نووسراوەکان دەستپێك و ڕێخۆشکاریەکی دیاری کراویان هەیە ، کە مەبەست تیایدا ڕێخۆشکاری و ئاسانکردنی تێگەیشتنە لە بابەتی نووسراوەکە ، منیش لێرەدا پێش ئەوەی بڕۆمە سەر ناوەڕۆکی باسەکەم ، ئەوە بەباش دەزانم چەند بنچینەیەك لە بنچینەکانی بیروباوەڕی ئەهلی سوننە وجەماعەت (أهل السنة والجماعة) بخەمە ڕوو ، بۆ ئەوەی ببنە دەروازەیەك بۆ نووسراوەکەم ، هەروەها موسوڵمانانی بەڕێزیش بیانکەنە پێوەر بۆ هەڵسەنگاندنی ئەم باسەی کە بەنیازم . بەپشتیوانی خوا . دەربارەی بدوێم ، گومانیش لەوەدا نیە کە ئەم بنەوایانە هەڵگوازراوی کانیاوی ئایەتەکانی قورئانی پیرۆز و فەرموودە (صحیح) ەکانی پێغەمبەری خۆشەویستمان ﷺ ، ئەوەش بە تێگەیشتنی پێشینە پیاوچاکانی ئەم ئوممەتە کە خوای پەروەردگار سەبارەت بەوان فەرموویەتی : ﴿ وَالسَّابِقُونَ الأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالأَنصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُم بِإِحْسَانٍ رَّضِيَ اللّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴾ [(١)].واتە : خوای پەروەردگار لە پێشینە یەکەمینەکانی ئەم ئوممەتە لە کۆچەران و پشتیوانان ، و ئەوانەش بە چاکی شوێنیان کەوتوون ڕازی بووە و ئەوانیش لە پەروەردگاری خۆیان ڕازی بوون ، و باخەکانی بەهەشتی بۆ ئامادە کردوون ، کە چەندەها ڕووباری بە ژێردا دەڕوات ، و بەهەتا هەتایی لەو باخچانەدا دەمێننەوە ، و ئەو سەرئەنجامەشە گەورەترین سەرفرازی و بردنەوەی ڕاستەقینە .

وە فەرموویەتی : ﴿ لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴾ [(٢)] .

واتە : خوای پەروەردگار ڕازی بوو لەو بڕوادارانەی کە بەیعەت و پەیمانیان پێ دای لە ژێر درەختەکەدا ، خوای پەروەردگار بە نیازی دڵیان زانا بوو لەوەی کە نیاز پاك و مەبەست درووست بوون ، بۆیە ئارامی خۆی بە سەردا داباراندن ، و پاداشتی دانەوە بە سەرکەوتنێکی نزیك .

وە فەرموویەتی : ﴿ وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءتْ مَصِيرًا ﴾ [(٣)] .

واتە : ئەو کەسەی کە دژیایەتی پێغەمبەری خوا ﷺ بکات و لە ڕێبازەکەی لابدا ، دوای ئەوەی کە ڕێگەی هیدایەتی بۆ ئاشکرا بووە و زانیویەتی ، و شوێنی ڕێبازی غەیری موسڵمانان بکەوێت . کە

[(١)] (سورة التوبة : ١٠٠) .
[(٢)] (سورة الفتح : ١٨) .
[(٣)] (سورة النساء : ١١٥) .

لەو سەردەمەدا ڕێبازی هاوەڵان بوو ﷺ . ئەوا دەیدەینە دەستی ئەوەی کە شوێنی کەوتووە و لە دوا ڕۆژیشدا دەیخەینە ئاگری دۆزەخەوە ، و ئەو ئاکام و دەرئەنجامەش خراپترین ئاکام و دەرەنجامە .

وە پێغەمبەر ﷺ بە ((خَيْرُ النَّاسِ)) ناوی هێناون کە فەرموویەتی : " خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ يَجِيءُ أَقْوَامٌ تَسْبِقُ شَهَادَةُ أَحَدِهِمْ يَمِينَهُ وَيَمِينُهُ شَهَادَتَهُ " [٤] .

واتە : باشترین سەدە و سەردەمەکانی خەڵك سەردەمەکەی منە ، پاشان ئەوانەی کە بەدوایاندا دێن ، وە پاشان ئەوانەی کە بەدوایاندا دێن ، پاشان دوای ئەوان کۆمەڵانێك دێن گەواهی دانیان پێش سوێنخواردنیان دەکەوێت ، و سوێند خواردنیشیان پێش گەواهی دانیان دەکەوێت !

بنچینەکـــان :

یەکەم : هەموو کردار و گوفتارێك کە بەڵگەی قورئانی پیرۆز و سوننەتی پێغەمبەری خوای ﷺ لە سەر نەبێت بە ڕووی خاوەنەکەیدا دەدرێتەوە (كُلُّ أَمْرٍ في الدِّينِ لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُ القُرْآنِ وَالسُّنَّةِ فَهُوَ رَدٌّ) : ئەم بنەمایە هەڵگوازراوی فەرموودەیەکی (صحیح) ی پێغەمبەری خوایە ﷺ کە تیایدا فەرموویەتی : " مَنْ أَحْدَثَ في أَمْرِنا هَذا ما لَيْسَ مِنهُ فَهوَ رَدٌّ " [٥] .

واتە : موسوڵمانان ئەبێ هەموو کردەوەیەکیان بەپێی قورئانی پیرۆز و فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا بێ ﷺ ، جیاوازیش نیە لەوەی کە ئەو کردەوەیە لەبیر و باوەڕدا بێ ، یان لەپەرستشەکاندا ، چونکە ئەگەر وانەبێ بەڕووی خاوەنەکەی دا دەدرێتەوە . خوا پەنامان بدات . .

یان ئەبینین لە قورئانی پیرۆزدا خوای پەروەردگار فەرمانی کردوە بەپێغەمبەری ئازیزمان ﷺ بە ئوممەتەکەی بڵێت : ئەگەر خواتان خۆش ئەوێ شوێنی من بکەون ، لە ئەنجامدا خوای پەروەردگار خۆشی ئەوێن ، و لە تاوانەکانتان خۆش دەبێت ، ئەوەش لە ئایەتی (٣١) ی سورەتی (آل عمران) کە فەرموویەتی : ﴿ قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴾ ، واتە : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ پێیان بڵێ ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن و لافی خۆشەویستی خوای پەروردگار لێدەدەن ، ئەوا شوێنی من بکەوون . واتە : پێغەمبەری خوا ﷺ - لە ئەنجامدا خوای پەروەردگار خۆشی دەوێن ، و لە تاوانەکانتان خۆش دەبێت ، خوای پەروەردگاریش لێبوردە و بە ڕەحمەت و بەزەییە بەرامبەر بە بەندەکانی .

کەواتە برای موسڵمان : لە ژێر تیشك و ڕووناکی ئەم ئایەتەدا ، ئەوەمان بۆ دەردەکەوێت کە بۆ بە دەست هێنانی خۆشەویستی خوای پەروەردگار و بە دەست هێنانی لێخۆش بوونی دەبێت کردەوەیەك نەکەین پێچەوانەی سوننەتەکانی پێغەمبەری خوا بێت ﷺ ، ئەو کارەشمان بە

---

[٤] (رواه البخاري ومسلم) .

[٥] (البخاري و مسلم) .

کارکردنی بەشی دووەمی شایەتومانەکەمانە کە پێی ئەوتریٚ ((توحيد المُرْسَل)) یان ((توحيد المُتَابَعة)) کە تێیدا دانمان بەوەدا ناوە کە تەنها شوێنکەوتنمان بۆ پێغەمبەرە ﷺ .

دووەم : پێغەمبەری خوا ﷺ هیچ شتێکی نەهێشتوەتەوە لەوەی کە خوای پەروەردگار فەرمانی پێکردووە ئیللا فەرمانی پێ کردووین ، و پێی ڕاگەیاندووین (مَا تَرَكَ الرَّسُولُ ﷺ شَيْئَاً مِمَّا أَمَرَهُ اللهُ بِهِ إلا وَقَدْ أَمَرَنَا بِهِ وَبَلَّغَنَا إِيَّاهُ) :

هەروەکو ڕوونە واتای ئەم بنەوایە ئەوەیە کە هیچ شتێك نەماوەتەوە کە خوای پەروەردگار فەرمانی کردبێت بە پێغەمبەرەکەی ﷺ ، بۆ ئەوەی بیگەیەنێت بە ئێمەی ئوممەتی ئەو ، ئیللا پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمانی پێ کردووین و پێی ڕاگەیاندوین ، بە باشترین شێوە ، هەروەکو خۆی فەرموویەتی : " مَا تَرَكْتُ شيئاً مِمَّا أَمَرَكُمُ اللهُ بِهِ ، إلا وقَدْ أَمَرْتُكُمْ بِهِ " [٦] .

لە ڕوانگەی ئەم فەرموودەیەوە ئەوەمان بۆ ئاشکرا ئەبیٚ کە هەرکەس بیدعە و تازەگەریەك بێنێتە ناو ئاینی ئیسلامی پیرۆزەوە ، و بە چاکی بزانێت !!! ئەوا کردەوەکەی لە سیٚ شت بەدەر نیە ، با بەزمانیش ئەو شتانە نەڵێت و نەیاندرکێنێت ، و بشڵێت مەبەستم ئەوە نیە ، شیرین ترینیشیان لە ژەهری مار تاڵ ترە ، بگرە ژەهری مار لە چاویا زۆر شرینە :

١ / گومانی ئەوە دەبا کە پێغەمبەری خوا ﷺ خیانەتی لەم ئایینە کردووە ، و بە چاکی نەیگەیاندوە . خواپەنامان بدات . .

٢ / یان خۆی بە زاناتر دەزانیٚ لە خوای پەروەردگار و پێغەمبەرەکەی ﷺ ، ئەوەش بەوەی کە ڕێگەیەکی بەدیهێناوە بۆ لەخوا نزیك بوونەوە بێ ئەوەی خوا و پێغەمبەرەکەی ﷺ فەرمانیان پێ کردبێت ، خوای پەروەردگاریش فەرموویەتی : ﴿ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴾ [٧] ، واتە : پەروەردگاری تۆ هیچی لە بیر نەچووەتەوە ، وە فەرموویەتی : ﴿ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلاً ﴾ [٨] ، واتە : هەموو شتێکمان بە تێر و تەسەلی ئاشکرا کردووە و خستوەتە ڕوو .

٣ / وە یان گومانی وایە ئەم دینە تەواو نەبووە !!! و ئەم ئەیەویٚ کەم و کوڕیەکانی تەواو بکات !!! کەچی خوای پەروەردگاریش فەرموویەتی : ﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الإِسْلاَمَ دِينًا ﴾ [٩] ، واتە : ئەمڕۆ ئایینەکەم بۆ تەواو کردن ، و ڕازیش بووم بەوەی کە ئیسلام ببێت بە ئایین ، و پەیڕەوی ژیانتان .

---

[٦] (صححه العلامة الألباني في الصحيحة : ١٨٠٣) .

[٧] (سورة مريم : ٦٤) .

[٨] (سورة الإسراء : ١٢) .

[٩] (سورة المائدة : ٣) .

کەواتە نابێت هیچ موسوڵمانێك بیر و باوەڕێك ، یان پەرستشێك ، یان ڕێگەیەك بگرێتە بەر بۆ پەرستنی خوای پەروەردگار ، و لە خوا نزیك بوونەوە ، جگە لەوانەی کە ئاینی ئیسلامی پیرۆز فەرمانی پێ کردوون ، و دیاری کردوون ، لە قورئانی پیرۆز و سوننەتی صەحیحی پێغەمبەری ئازیزمان ﷺ .

سێیەم : باوەڕمان بە کەراماتی ئەولیا و پیاوچاکان هەیە ، بەڵام مەرج نیە هەموو شتێکی پێچەوانەی کردەوەی ئاسایی و موعتادی مرۆڤ بە کەرامات دابنرێت (نُؤمِنُ بِكَرَامَاتِ الأَولِياءَ ، وَلَكِنْ لَيسَ كُلُّ خَارِقٍ لِلْعَادَةِ كَرَامَةً) :

واتە : ئێمەی ئەهلی سوننە و جەماعە باوەڕمان بە کەراماتی ئەولیاکانی خوا و پیاوچاکان هەیە ، بەڵام مەرج نیە هەموو شتێك لەو بابەتانەی کە پێچەوانەی عادەتی ئاسایی خەڵکە کەرامات بێ !!!

بۆ زیاتر تێگەیشتن لەم بنەوایە با بزانین زاراوەی (**ئەولیا**) لە قورئانی پیرۆز و فەرموودەکانی پێغەمبەری خوادا ﷺ بەچ واتایەك هاتووە ؟

سەبارەت بەم زاراوەیە خوای پەروەردگار فەرموویەتی : ﴿ أَلا إِنَّ أَوْلِيَاء اللّهِ لاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ الَّذِينَ آمَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ﴾ [١٠] .

واتە : بە ڕاستی ئەولیاکانی خوای پەروەردگار هیچ ترسێکیان لە سەر نیە و ترسیشیان لە سەر نیە لە ڕۆژێکدا کە هەموان دەترست ، و نە دڵ تەنگن لە ترسی سزایی خوای پەروەردگار ، ئەوانەی کە باوەڕدار بوون ، و خۆپارێز بوون لە کەوتنە تاوانەکانەوە .

وە فەرموویەتی : ﴿ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴾ [١١] .

واتە : تەنها ئەولیا و پشتیوانانی ئێوە خوای پەروەردگار و پێغەمبەرەکەی ﷺ و ئەوانەن کە بڕوایان هێناوە ، و نوێژەکانیان ئەنجام دەدەن و زەکاتی ماڵەکانیان دەدەن ، و بەردەوام کڕنووشی بەندایەتی و زەلیلی بۆ پەروەردگاری خۆیان دەبەن .

وە پێغەمبەری خوا ﷺ لە فەرموودەیەکی قودسیدا کە لە خواوە دەیگێڕێتەوە فەرموویەتی : " مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ ؛ وَمَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ ، وَمَا يَزَالُ عَبْدِي يَتَقَرَّبُ إِلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ ... " [١٢] .

واتە : ئەو کەسەی کە دژایەتی بەندەیەك لە بەندەکانی من بکات ، ئەوا من جەنگی لە گەڵدا ڕادەگەیەنم ، بەندەکەشم لێم نزیك نابێتەوە بە شتێك خۆشەویست تر بێت لە لام لەوەی کە فەرزم کردوونەتە سەری ، و بەردەوامیش بەندەکەم لێم نزیك دەبێتەوە بە ئەنجامدانی سوننەتەکان تا وای لێ دێت خۆشم بوێت ، جا ئەگەر خۆشم ویست ... هتد فەرموودەکە .

---

[١٠] (سورة يونس : ٦٢ . ٦٣) .
[١١] (سورة المائدة : ٥٥) .
[١٢] (رواه البخاري) .

کـــــەواتە ئـــەولیاکانی خـوای پەروەردگـــار ئـــەبێ سێ سیفەتی ئاشکرایان تێدا بێ ، ئـــەوانیش :

یەکـەم : باوەڕ بوونێکی تەواو و درووست ، هەروەکو چۆن لە قورئانی پیرۆز و سوننەتەکانی پێغەمبەردا هاتووە ﷺ ئەوەش بەتێگەیشتنی پێشینە پیاوچاکانی ئەم ئوممەتە .

خوای پەروەردگار فەرموویەتی : ﴿ فَإِنْ آمَنُواْ بِمِثْلِ مَا آمَنتُم بِهِ فَقَدِ اهْتَدَواْ ﴾ [١٣] .

واتە : ئەگەر خەڵکانی پێش و پاشی ئێوە . بێگومان گوفتارەکە لە گەڵ پێغەمبەری خوا ﷺ و هاوەڵانێتی ﷺ . ئەوا هیدایەت دراوون ، کەواتە ئەگەر وا نەبێت ئەوا پێچەوانەکەی دەبێت .

دووەم : بوونی (تقوى) واتە : لە خواترسان ، کە بریتیە لە پابەند بوون بە فەرمانەکانی خوای پەروەردگار (فعل المأمورات) ، و دووركەوتنەوە لە نەهی لێکراو و قەدەغەکراوەکانی (ترك المنهيات) ، بەرپاکردنی یەکخوا پەرشتیش گەورەترین فەرمان پێکراوە کە دەبێت بۆ خوا ئەنجام بدرێت ، و هاوەڵ بڕیاردانیش گەورەترین شتێکە کە نەهی لێ کردبێت ، خوای پەروەردگار فەرموویەتی : ﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُواْ رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾ [١٤] .

واتە : ئەی خەڵکینە پەروەردگاری خۆتان بپەرستن ، ئەو پەروەردگارەی کە ئێوە و ئەوانی پێش ئێوەشی خوڵقاندووە ، بۆ ئەوەی لە خوا بترسن .

وە فەرموویەتی : ﴿ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴾ [١٥] .

واتە : لوقمانی دانا ئامۆژگاری کوڕەکەی دەکات بەوەی کە : ئەی کوڕی شیرینم نەکەی هاوەڵ بۆ خوای پەروەردگار دابنێیت ، چونکە هاوەڵ بڕیاردان ستەمێکی زۆر گەورەیە .

هەروەها فەرموویەتی : ﴿ وَاعْبُدُواْ اللّهَ وَلاَ تُشْرِكُواْ بِهِ شَيْئًا ﴾ [١٦] ، واتە : تەنها پەروەردگاری خۆتان بپەرستن ، و بە هیچ شێوەیەك هیچ شتێك نەکەن بە هاوەڵی .

لە گەڵ دووركەوتنەوە لە هۆکارەکانی فاسق بوون و بەردەوام نەبوون لەسەر گوناهی بچووك و نەکردنی گوناهی گەورە .

سێیەم : ئەبێ ئەو ڕێگەیەی کە ئەولیاکانی خوا ئەیگرنەبەر بۆ لێ نزیك بوونەوە لە خوا ، پابەندبوون بێ بەو شتانەی کە خوای پەروەردگار فەرزی کردوون لە سەریان ، پاش ئەوانەش ئەنجام دانی سوننەتەکانی پێغەمبەرەکەی بێ ﷺ هەروەکو لە فەرموودە قودسیەکەدا ئاماژەی پێ کراوە .

---

[١٣] (سورة البقرة : ١٣٧) .

[١٤] (سورة البقرة : ٢١) .

[١٥] (سورة لقمان : ١٣) .

[١٦] (سورة النساء : ٣٦) .

پێشەوا (السعدي) لە تەفسیرە بە نرخەکەیدا ، و لە ڕاڤەی ئایەتی (٥٥) ی سورەتی (المائدة) دا دەفەرمویێت : ((فأداة الحصر في قوله : ﴿ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا ﴾ تدل على أنه يجب قصر الولاية على المذكورين ، و التبري من ولاية غيرهم)) [١٧] .

واتە : ئامرازی تایبەت کردن (واتە : إنما) لەم ئایەتەدا ئەوە دەگەیەنێت کە پێویستە کە سیفەتی (وەلی) تەنها بەوانە بووترێت کە لە ئایەتەکەدا باس کراوون ، و لە گەڵ بێ بەری بوون لە ئەولیاییێتی جگە لەوان .

پاشان و دوای ئەم دەستپێکە ڕوون و ئاشکرایەی کە باسی لێوە کرا ، دێمە سەر ناوەڕۆکی باسەکەم کە وەڵام دانەوەی ئەم پرسیارەیە کە لە مێشکی زۆر لە موسوڵمانەکاندا گەڵاڵە بووە و هەیە ... پرسیارەکەش :

((ئایا کۆبوونەوە بۆ زیکر لەگەڵ بەکارهێنانی دەف و سەماکردن ! و زەرگ لێدان !! (واتە : سیخ) یان شیر لەخۆدان !! کار و کەراماتی ئەولیایە ؟!! یان کڵاوتی بە ناو پیاو چاکانە ؟!! کە ئێستا کەسانێکی زۆر بە ناو ئاینەوە لەسەر شاشەی تەلەفزیۆنەکان ، یان لە دوای نوێژی جومعە پێی هەڵ دەستن لە هەندێك شاری کوردستان !! هەموو ئەوەش بە بیانووی ئەوەی کە ئەم کارە جۆرێکە لەنزیك بوونەوە لەخوای پەروەردگار . بە گومانی خۆیان . !!

ئێمەش لە لای خۆمانەوە وەڵام دانەوەی ئەم پرسیارە ئەخەینە ئەستۆی (شیخ الإسلام ابن تيمية) . ڕەحمەتی خوای لێ بێ . کە فەرموویەتی :

((وأما سماع المكاء والتصدية ، وهو الإجتماع لسماع القصائد الربانية سواء كان بكف أو بقضيب أو بدف أو كان مع ذلك شبابة ، فهذا لم يفعله أحد من الصحابة ، لا من أهل الصفة ولا من غيرهم ، بل ولا من التابعين ، بل القرون المفضلة التي قال فيها النبي : " خير القرون الذين بعثت فيهم ، ثم الذين يلونهم ، ثم الذين يلونهم " ، لم يكن فيهم أحد يجتمع على هذا السماع ، لا في الحجاز ولا في الشام ولا في اليمن ولا العراق ولا مصر ولا خراسان ولا المغرب)) [١٨] .

واتە : وە سەبارەت بە (المكاء) ، و (التصدية) کە بریتیە لە کۆبوونەوە بۆ گوێگرتن لە هەڵبەست و هۆنراوەی ئایینی ، بێ جیاوازی خستنە نێوان ئەوەی کە چەپڵە لێدان ، یان شمشاڵ ، یان دەف یان (شبابة) ی لە گەڵدا بێت ، ئەم کردارە هیچ یەکێك لە هاوەڵانی پێغەمبەر نەیانکردووە ، نەلە ئەهلی (الصفة) کە هەژارانی هاوەڵان بوون ، نە جگە لەوانیش ، بەڵکو شوێنکەوتوانیش نەیانکردووە ، بەڵکو ئەو سێ سەدەش کە پێغەمبەری خوا لە وەسفیاندا فەرموویەتی : " چاکترین سەدە و سەردەمی مرۆڤ ئەو سەدەیە کە منی تێدا نێردراوم ، پاشان ئەوانەی بە دوایاندا دێن ،

---

[١٧] (تفسير السعدي : ج ١ / ص ٢٣٦) .

[١٨] (مجموع الفتاوى : ج ١١ : ص ٥٧ . ٥٨) .

و پاشان ئەوانەی کە بە دوایاندا دێن " ئەو سەدانە هیچ کەسێکیان تێدا نەبووە کە بۆ ئەو جۆرە گوێگرتنانە کۆ ببنەوە ، نە لە (الحجاز) ، و نە لە (الشام) ، و نە لە (اليمن) ، و نە لە (العراق) ، و نە لە (مصر) ، و نە لە (خراسان) ، و نەش لە (المغرب) دا .

هەروەها فەرموویەتی : ((وأما السماع المحدث سماع الكف والدف والقصب ، فلم تكن الصحابة والتابعون لهم بإحسان وسائر الأكابر من أئمة الدين يجعلون هذا طريقا إلى الله تبارك وتعالى ، ولا يعدونه من القرب والطاعات ، بل يعدونه من البدع المذمومة ، حتى قال الشافعي : خلفت ببغداد شيئا أحدثته الزنادقة يسمونه التغبير يصدون به الناس عن القرآن [١٩] . وأولياء الله العارفون يعرفون ذلك ، ويعلمون أن للشيطان فيه نصيبا وافراً)) [٢٠] .

واتە : وە سەبارەت بە بیستنی بیدعە و تازە داهێنراو کە بە دەست و دەف و شمشاڵ دەکرێت ، ئەوا هیچ کەسێك لە هاوەڵان و شوێنکەوتوانیان بە چاکە و دروستی ، و هەموو گەورە و پێشەوایانی ئیسلام ئەم کارەیان نەکردووەتە ڕێگەیەك بۆ گەیشتن بە خوای پەروەردگار و ڕازی بوونی ، و بە نزیك بوونەوە و گوێڕایەڵیان نەزانیوە بۆ خوای پەروەردگار بەڵکو بە تازەگەری و بیدعەی لۆمەکراویان دەزانی ، تا ئەو ڕادەیەی کە پێشەوا شافعی فەرموویەتی : لە پاش خۆم لە بەغداد کردەوەیەکم بەجێ هێشتووە پێیان دەووت : (التغبير [٢١]) ، لە داهێنراوی کەسانێکی زەندیق (دژ بەئایین) بوو ، خەڵکیان پێ لە قورئانی پیرۆز دەڕەواندەوە (دەصلاندەوە) ، بەڵام ئەولیا زاناکانی خوای پەروەردگار ئەوە دەزانن ، و دەشزانن کە ئەو کارە بە زۆری دەستی شەیتانی تێدایە .

لەم دوو ووتەیەی (شيخ الإسلام) دوە ئەم خاڵانەمان بۆ ئاشکرا دەبێت :

١ / بەستنی کۆڕی زیکر بەدەف بێ یان بە هەرشتێکی تر ، لە کرداری پێغەمبەری خوا ﷺ و هاوەڵە بەڕێزەکانی نیە رضي الله عنهم ، بەڵکو سێ سەدەی یەکەمی ئەم ئوممەتە هیچیان ئەم کارەیان ئەنجام نەداوە ، نە لە حیجاز و نە لە شام و نە لە یەمەن و نە لە عێراق و مصر و مەغریبیشدا ، کەواتە ئەم کارە بیدعەیە ، (بڕوانە بنەوای یەکەم لەم باسەدا) .

٢ / هەر هەموو هاوەڵانی پێغەمبەر ﷺ و شوێنکەوتوانیان و هەموو گەورە پێشەوایانی ئەم ئوممەتە بەڕێگەیەکیان نەزانیوە بۆ نزیك بوونەوە لە خوای پەروەردگار ، چونکە باش لە فەرموودەکەی پێغەمبەر ﷺ تێگەیشتوون کە لە بنەوای دووەمدا باسمان لێوە کرد . نەك وەکو

---

[١٩] رواه أبو نعيم في الحلية : ١٤٦/٩، وابن الجوزي : ٢٤٤ . ٢٤٩، وقال العلامة الألباني : إسناده صحيح .

[٢٠] (مجموع الفتاوى : ج ١١ : ص ٢٩٧ . ٢٩٨) .

[٢١] (التغبير) یش : بریتیە لەو لێدانەی کە لە سەر پێستی ئاژەڵ دەدرێت بە دارێك یان بە هەرشتێکی تر وەك : دف و دەهۆڵ ، لە کاتی ئینشادی هونراوە و سۆزکردنی سوفیگەراندا کە سەبارەت بە زوهد لە دونیا و بێ نرخ کردنی دونیا لە چاوی گوێگرانیدا دەوترێت ، بە ئاوازێکی گونجاو لە گەڵ هونراوەکەدا .

گێلە پیاوانی ئەم سەردەمە لە سەر شاشەی تەلەفزیۆنەکانەوە بڵێن : ئەمە ڕێگەی لەخوا نزیک بوونەوەیە !!!

٣ / پێشەوای پایەبەرزی ئیسلام (ئیمامی شافعی) ئەم کارەی بە داهێنراوی زندیقەکان داناوە ، و بە هۆکارێکی زانیوە بۆ دوور خستنەوەی موسوڵمانان لە قورئانی پیرۆز .

٤ / زانایان و ئەولیاکانی خوای پەروەردگار ، وەکو : پێشەوا شافعی و (شيخ الإسلام ابن تيمية) ئەوەیان لا ئاشکرایە کە ئەم کارە دەستی دوژمنانی باوکە ئادەم و نەوەکانی تێدایە : کە شەیتان و دار و دەستەکەیەتی لە جنۆکە و مرۆڤ ، هەروەکو چۆن بڕیاری داوە ، و سوێندی بۆ ئەو کارە خواردووە ، خوای پەروەردگار فەرموویەتی : ﴿ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴾ [٢٢] ، واتە : سوێند بێت بە عیزەتی تۆ ، ئەبێت هەموویان لە خشتەبەرم ، ئیللا ئەو بەندانەت نەبێت کە کردار و گوفتارەکانیان تەنها بۆ ڕەزامەندی تۆ ئەنجام دەدەن .

وە فەرموویەتی : ﴿ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴾ [٢٣] ، واتە : شەیتانی دەرکراو لە ڕەحمەت و بەزەیی خوای پەروەردگار کۆمەڵانێکی زۆری لێ گومڕا کردوون ، جا بۆ ژیر نابن ، و بیر ناکەنەوە لەو دوژمنەتان .

ئەی ئەگەر ووترا : ئەگەر وابێ ئەی بۆ ئەو کەسانەی کە زەرگ یان شیر لە خۆیان دەدەن ، هیچ کارێکیان لێ ناکات ؟ بەڵکو شوێنەوارەکەشی دەر ناکەوێ !!! ئەگەر ئەمە کەرامات نەبێ ئەی ئەبێ چی بێ ؟!!

لە وەڵامی ئەمەشدا ئەڵێم : ئەوەی ئاشکرا کرابێ لە کار و توانای جنۆکە و شەیتانەکان لە قورئانی پیرۆزدا ئەوەیە کە ئەم دروست کراوانەی خوای پەروەردگار توانای ئەوەیان هەیە شتێکی مادی و بینراو بە ناو شتێکی تردا بەرن بێ ئەوەی شوێنەواری شتی یەکەم لە شتی دووەمدا دەرکەوێ .

بۆ نموونە هێنانی عەرشی بەلقیسە بۆ ناو کۆشکی پێغەمبەر ﷺ سولەیمان لە چاو تروکانێدا بوو ، بە بێ ئەوەی کۆشکەکەی سولەیمان شوێنەواری ئەو کارەی پێوە دیار بێ .

خوای پەروەردگار فەرموویەتی : ﴿ قَالَ الَّذِي عِندَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِندَهُ قَالَ هَذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ ﴾ [٢٤] .

واتە : ئەوەیان کە زانیاری سەبارەت بە کتێبی تەورات هەبوو کە (ابن عباس) رضي الله عنه دەڵێت : ناوی (آصف) ە بووە و کاتبی پێغەمبەر (سليمان) بووە ـ عليه السلام ـ ، ووتی : من بۆتی ئەهێنم لە چاو تروکاندنێکدا ، وە کە پێغەمبەر (سليمان) ـ عليه السلام ـ بینی هێنرایە بەر دەستی و لە بەر دەستیدا

---

[٢٢] (سورة ص : ٨٣ ، ٨٢) .
[٢٣] (سورة يس : ٦٢) .
[٢٤] (سورة النمل : ٤٠) .

جێگیر بوو ، فەرمووی : ئەمە چاکەی خوای پەروەردگارە بەرامبەر بە من بۆ ئەوەی تاقیم بکاتەوە و دەرکەوێت ئایا شوکرانە بژێری دەکەم یان کوفری نیعمەتەکانی دەکەم .

ئەمەو لە کۆتای ووتەی دووەمی (شیخ الإسلام) یشدا ئەوەمان بۆ دەرکەوت : ((أولياء الله العارفون يعرفون ذلك ، و يعلمون أن للشيطان فيه نصيباً وافراً ...)) . کەواتە ئەم کارە لە کاری شەیتانەکان زیاتر هیچی تر نیە ؟!

بۆیە پێویستە ئێمەش هەروەکو (شيخ الإسلام) فەرموویەتی بڵێین : ((قد اتفق أولياء الله على أن الرجل لو طار في الهواء أو مشى على الماء لم يغتر به ، حتى ينظر متابعته لرسول الله ﷺ وموافقته لأمره ونهيه ...)) [٢٥] .

ئەم ووتەیەشمان بۆ ئەوەیە کە کاری ئەولیای خوا لە ئەولیای شەیتان جیا بکرێتەوە .

ئەگەر خوێنەرانی ئازیز بڕواننە سەرچاوەی ناو براو ، ئەبینن (شيخ الإسلام ابن تيمية) زیاتر لە سەر ئەم باسە دەڕوات و دەفەرمووێ : ((فأما أهل الأحوال منهم ؛ فهم قوم اقترنت بهم الشياطين ، كما يقترنون بإخوانهم ، فإذا حضروا سماع المكاء والتصدية أخذهم الحال ، فيزيدون ويرغون كما يفعله المصروع ، ويتكلمون بكلام لا يفهمونه هم ولا الحاضرون ، وهي شياطينهم تتكلم على السنتهم عند غيبة عقولهم ، كما يتكلم الجني على لسان المصروع ، ولهم مشابهون في الهند من عباد الأصنام ... وهم الذين يباشرون النار ، وأولئك قد لا يشعرون بذلك كالمصروع الذي يضرب ضربا وجيعا وهو لا يحس بذلك ، لأن الضرب يقع على الجني ، فكذا حال أهل الأحوال الشيطانية ، ولهذا كلما كان الرجل أشبه بالجن ، والشياطين كان حاله أقوى ، ولا يأتيهم الحال إلا عند مؤذن الشيطان ، وقرآنه ، فمؤذنه المزمار ، وقرآنه الغناء)) [٢٦] .

واتە : وە سەبارەت بەوانەیان کە حاڵیان لێ دێت خاوەن حاڵ ئەحواڵی جۆراو جۆرن ، ئەوانە خەڵکانێکن شەیتانیان لە گەڵدایە ، هەروەکو چۆن لە گەڵ براکانیاندایە ، جا کە ئامادەی ئەو گوێگرتن و بەزم ڕەزمە دەبن حاڵ دەیانگرێت ، دەس دەکەنە ئەو هات و هاوار و وڕێنە کردنانە وەك ئەوەی کە کەسێکی تووش بوو بە نەخۆشی جنۆکە چوونە لەشەوە دەیکات ، و جۆرە ووتەیەك دەڵێن نەخۆیان و نە ئامادەبووانیش لێی تێ ناگەن ، ئەوەش شەیتانەکانیانە کە لە سەر زاریان دەدوێن ، لەو کاتەی کە هۆشیان لەلای خۆیان نامێنێت ، هەروەکو چۆن جنۆکە لە سەر زاری تووشبوو بەو نەخۆشیەی کە جنۆکە دەچێتە لەشیەوە ، هاوشێوەشیان هەن لە بت پەرستانی هندۆس [٢٧] ، ئەو هاوشێوانەش ئەوانەن کە ڕاستەوخۆ بەر ئاگر دەکەون ، وە ڕەنگە ئەوانە هیچ هەستێك نەکەن بەو شتە هەروەکو تووش بوو بە نەخۆشی جنۆکە هەست بە هیچێك

---

[٢٥] (مجموع الفتاوى : ج ١١ / ص ٢١٤) .

[٢٦] (مجموعة الفتاوى : ج ١٩ / ص ٢٦٩ . ٢٧٠) .

[٢٧] ئەوەش کە لە وێنەکانی ئەم نووسراوە دەردەکەوێت بوزاپەرستان و جادوگەرانیش دەچە ئەو هاوشێوییەتەوە کە شێخی پایەبەرزی ئیسلام باسی دەکات .

لەو لێدانانە ناکات ، کە لە ڕاستیدا لێدانێکی ئازار دەرە ، چونکە لێدانەکە دەکەوێتە سەر جنۆکەکان نەك خودی نەخۆشەکە ، بەهەمان شێوەش حاڵ لێهێنانی ئەو حاڵ لێهاتنە شەیتانیانە ، بۆیە دەبینین تاکو حاڵی ئەو کەسانە زیاتر هاوشێوەی شەیتان بێت حاڵ لێهاتنەکەی بە هێزتر دەبێت ، وە ئەوەش کە دەبینرێت ئەوەیە ئەو جۆرە کەسانە حاڵیان لێ نایەت تاکو گوێبیستی بانگدەری شەیتان و قورئانەکەی نەبن ، بانگدەرەی شەیتانیش شمشاڵە (یان : ئامێری موسیقایە) و قورئانەکەشەی گۆرانیە .

هەروەها فەرموویەتی : ((ولهذا قد يحتاج في إبراء المصروع ودفع الجن عنه إلى الضرب ، فيضرب ضربا كثيراً جداً ، والضرب إنما يقع على الجني ولا يحس به المصروع حتى يفيق المصروع ، ويخبر أنه لم يحس بشيء من ذلك ، ولا يؤثر في بدنه))[٢٨] .

واتە : هەر لەبەر ئەمەیە کە ئەو کەسانەی کە تووشی نەخۆشی جنۆکە بوون پێویستیان بەوەیە کە سارد بکرێنەوە ، و بۆ دوورخستنەوەی جنۆکە لێیان لێیان بدرێت ، وە کە لێیان دەدرێت لێدانەکە دەکەوێتە سەر جنۆکەکە ، و نەخۆشەکە هیچ هەست بەو لێدانانە ناکات تاکو بە ئاگا دەبێتەوە ، وە ڕایدەگەێنێت کە هەستی بە هیچ نەکردووە ، هیچ کاریگەریشی نیە لە سەر لەشی .

واتە (شيخ الإسلام) کاری ئەم جۆرە کەسانە ئەشوبهێنێ بەو کەسانەی کە جنۆکە دەچێتە لەشیانەوە ، لەو کاتەشدا بۆ دەرچوونی جنۆکەکە چارەسەرکار دەدات لەو کەسە ، ئەو کەسەش (واتە : نەخۆشەکە) لە کاتی ئەو لێداندا هیچ هەست بەو لێدانە ناکات ، بەهەمان شێوە لێدانی زەرگ و شیرش ئەکەوێتە سەر جنۆکەکان نەك ئەو کەسەی کە زەرگەکە یان شیرەکە لە خۆی دەدات . نەك هەر ئەوە بەڵکو نەهێشتنی ئاوی شوێنێك یان فڕین لە هەوا ، و هەڵگرتنیان بۆ شوێنانی تر . هەروەك بەناو مامۆستایەك لە یەکێك لە شارەکانی کوردستاندا پێش چەند ساڵێك (دەیفەرموو !!!) من بە غەیب ڕۆشتم بۆ حەج و گەڕامەوە !!! ئەم کارەی وەك کەراماتێك باس دەکرد . یان هەندێ جار لە شوێنی خۆیەوە ئەڕوات بۆ لادێیەکی تر لە ماوەیەکی کەم لە شەودا بێ ئەوەی ئۆتۆمبیل یان گیان لەبەرێك بەکار بهێنێت ، و لە هەمان ساتدا دەگەڕێتەوە ، کەچی ئەگەر بەپێ بڕوات بە شەو و ڕۆژێك ئینجا بگاتە ئەو شوێنە ، و بگەڕێتەوە !!! . ئەمە هەمووی بێ ئەوەی خۆی لە شار بڕواتە دەرەوە !!! . هەمووی کاری جنۆکەیە .

وە (شيخ الإسلام) فەرموویەتی : ((ولهذا كثير من هذه الأمور يكتبون فيها كلام الله بالنجاسة ... فإذا قالوا أو كتبوا ما ترضاه الشياطين أعانتهم على بعض أغراضهم : إما تغوير ماء من المياه ، وإما أن يحمل في الهواء إلى بعض الأمكنة ...))[٢٩] .واتە : وە لە بەر ئەوەیە زۆرینەی ئەو کەسانە بەپیسی قورئان

---

[٢٨] (مجموع الفتاوى : ج ١٩ / ص ٦٠) .

[٢٩] (مجموع الفتاوى : ج ١٩ / ص ٣٥) .

دەنووسنەوە ... چونكە كە شتێك دەڵێن یان شتێك دەنووسنەوە شەیتانەكان پێی ڕازین یارمەتیان دەدەن لە هەندێك كاریاندا ، وەك : ووشك كردنی ئاوێك و نەهێشتنی ، یان هەڵگرتنیان و بردنیان بەهەوادا بۆ هەندیك شوێن !!! پاشان دێتە سەر باسی چەند نموونەیەك لەو كەسانەی كە جنۆكە كاری بۆ ئەنجام داون ، لەوانەش : ((وأمثال هؤلاء كثيرون مثل الحارث الدمشقي الذي خرج بالشام زمن عبدالملك بن مروان وادعى النبوة ، وكانت الشياطين يخرجون رجليه من القيد ، وتمنع السلاح أن ينفذ فيه ، وتسبح الرخامة إذا مسحها بيده ، وكان يرى الناس رجالا وركبانا على خيل في الهواء ويقول هي الملائكة ، و إنما كانوا جنا ، و لما أمسكنه المسلمون ليقتلوه طعنه الطاعن بالرمح فلم ينفذ فيه ، فقال له عبدالملك إنك لم تسم الله فسمى الله فطعنه فقتله ...)) [٣٠] .

واتە : نموونەی ئەوانەش زۆرن وەكو (الحارث الدمشقي) كە لە شامدا دەركەوت لە سەردەمی (عبدالملك) ی كوڕی (مروان) دا و لافی پێغەمبەرایەتی لێدەدا ، كە شەیتانەكان پایان لە پاوەندی زنجیر دەردەهێنا ، ڕێگریان دەكرد لەوەی كە هیچ چەكێك بیبڕێت ، وە كە دەستی ئەهێنا بەسەر بەردا (الرخامة : جۆرێكە لە بەرد كە ڕەنگی سپییە) دەستی دەكرد بە زیكر كردن ، وە كەسانێكی پیادە و سواری بە سەر ئەسپەوە پیشان خەڵك دەدا لە هەوادا ، و دەیووت ئەوانە فریشتەن ، كە لە ڕاستیدا ئەوانە جنۆكە بوون ، وە كە موسڵمانان گرتیان بۆ ئەوەی بیكوژن ، خاوەن تیرێك تیرێكی لێدا ، بەڵام نەیبڕی و نەچوو بە لەشیدا ، لەو كاتەدا (عبدالملك) ووتی : تۆ (بسم الله) نەكردووە ، ئەویش (بسم الله) ی كرد و جارێكی تر تیرەكەی لێدایەوە و كوشتی .

كەواتە : جنۆكە توانای ئەوەشی هەیە هەردوو پێی مرۆڤ لە پاوەند دەربكات !! یان چوونە ژوورەوەی تیرو شیریش بۆ لەشی ئەو كەسانە قەدەغە بكات !!! هەر وەكو چۆن بۆ (الحارث الدمشقي) ئەنجامیان دەدا .

ئەم هەموو كارانە كە جنۆكە ئەنجامی دەدات بۆ گومڕا كردنی ئەو كەسەیە كە كارەكەی بۆ ئەنجام دەدات (بە ناوی كەراماتەوە) بۆ ئەوەی وابزانێت كە ئەم زاتێكی موبارەكە ، و وەلییەكە لە وەلییەكانی خوا ، و خاوەن كەشف و كەرامەتە ! یان كەراماتی شێخەكەی لەگەڵ دایە ، خوای پەروەردگاریش فەرموویەتی : ﴿ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴾ [٣١] .

یان بۆ گومڕا كردنی خەڵكی ساویلكە و نەشارەزایە لە ئاینی ئیسلامی پیرۆز ، چونكە بێگومان ئەگەر ئەم كارە بە كەرامات بزانرێت ، ئەوا ئەبێ كاری جادووگەران و بوزا پەرستەكانیش بەكەرامات بزانرێت !!! هەروەكو لەم وێنانەی خوارەوەدا دەر ئەكەوێت :

---

[٣٠] (مجموع الفتاوى : ج ١١ / ص ٢٨٥) .
[٣١] (سورة يس : ٦٢) .

لەم وێنانەدا : جادو بازێك (خاوەن کەرامات !!!) هەوڵدەدات دەستی کەسێکی تر ببڕێت :

لەم وێنانەدا [illegible] یان !!!) نمایش دەکەن :

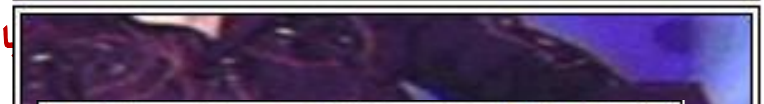

لەم وێنانەدا : چەند سۆفی گەڕێکی تەریقەی کەس نەزانی زەرگ و خنجێر لە خۆ دەدەن (بە ناو کەراماتەوە !!) [٣٢] :

کەواتە لە کۆتاییدا ئەڵێم : (یان هەرسێکی . واتە : **کاری بوزا پەرستان و جادوبازان و سۆفیگەران .** کەراماتی ئەولیایە ؟! یان ئەمەشیان کە **کاری سۆفیگەرانە** و بە ناو ئاینی ئیسلامەوە دەکرێ **کڵاوتی بە ناو پیاوچاکانە**) !!!

ئاشکرایە لای موسڵمانان کە وێنە گرتن بە هەموو جۆرەکانیەوە حەرام وقەدەغە کراوە جگە لە هەندێ شتی پێویست وەکو لەم بابەتەدا کە پێویست دەکات وێنەکان بەرچاوی موسڵمانان بخرێت .

وَآخِرُ دَعْوَانا أَنِ الْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ماڵپەڕی فەرموودە

هەمیشە ڕاستگۆیی بۆڕێکاڕاستەکەیی خوای پەروەردگار

www.fermude.com

---

[٣٢] سڕینەوەی ڕوومەتی وێنەکان بۆ نەزڕاندنی ناو و سومعەت کەسایەتیەکانە .